

Quyết định giám đốc thẩm

Số: 08/2020/HNGĐ-GĐT

Ngày 30-9-2020

V/v Hạn chế quyền của cha đối với
con chưa thành niên.

**NHÂN DANH
NƯỚC CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM**

**ỦY BAN THẨM PHÁN
TÒA ÁN NHÂN DÂN CẤP CAO TẠI ĐÀ NẴNG**

- *Thành phần Ủy ban Thẩm phán Tòa án nhân dân cấp cao gồm có:*
Thẩm phán - Chủ tọa phiên tòa: Ông Phạm Việt Cường.
Các Thẩm phán: Ông Nguyễn Văn Dũng và bà Lê Thị Ngọc Hà.
- *Thư ký phiên tòa: Bà Lữ Thị Hằng - Thẩm tra viên, Tòa án nhân dân cấp cao tại Đà Nẵng.*
- *Đại diện Viện kiểm sát nhân dân cấp cao tại Đà Nẵng tham gia phiên tòa: Ông Trần Việt Tuấn - Kiểm sát viên.*

Ngày 30 tháng 9 năm 2020, tại trụ sở. Tòa án nhân dân cấp cao tại Đà Nẵng mở phiên tòa giám đốc thẩm xét xử vụ án Hôn nhân và gia đình về việc “Hạn chế quyền của cha đối với con chưa thành niên”, giữa các đương sự:

- *Người yêu cầu: Bà Đinh Thị M, sinh năm 1957; địa chỉ cư trú: Số 60, đường Lê Thánh Tôn, thành phố Quy Nhơn, tỉnh Bình Định.*

- *Người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan:*

1. Anh Nguyễn Giang T, sinh năm 1978; địa chỉ cư trú: Số 07F, đường Tăng Bạt Hổ, thành phố Quy Nhơn, tỉnh Bình Định.

2. Cháu Nguyễn Trúc Q, sinh ngày 30/4/2007.

Người đại diện hợp pháp của cháu Q: Bà Đinh Thị M, địa chỉ cư trú: Số 60, đường Lê Thánh Tôn, thành phố Quy Nhơn, tỉnh Bình Định (là bà ngoại của cháu Q).

NỘI DUNG VỤ ÁN:

Cháu Nguyễn Trúc Q là con ruột của anh Nguyễn Giang T và chị Nguyễn Thị B. Sau khi chị Nguyễn Thị B chết, cháu Nguyễn Trúc Q sống chung với anh Nguyễn Giang T. Do cháu Q học kém, ham chơi nên ngày 12/3/2019, anh T đã dùng roi tre vọt cháu Q. Chiều ngày 13/3/2019, bà Đinh Thị M (là bà ngoại cháu

Q) đưa cháu Q đến Bệnh viện khám, sau đó làm đơn tố cáo anh T đến UBND phường Lê Lợi và Công an phường Lê Lợi, thành phố Quy Nhơn.

Ngày 18/3/2019, Phó trưởng Công an phường Lê Lợi ban hành Quyết định xử phạt vi phạm hành chính số 02/QĐ-XPHC, xử phạt anh Nguyễn Giang T 1.750.000 đồng về hành vi “*Đã sử dụng cây tre gỗ cắm trong chậu cúc đánh con ruột là cháu Nguyễn Trúc Q vào 23 giờ ngày 12/3/2019*”.

Ngày 25/3/2019, Chủ tịch UBND phường Lê Lợi ban hành Quyết định số 44/QĐ-UBND về việc tạm thời cách ly trẻ em ra khỏi cha người chăm sóc trẻ em. Tiếp đó, ngày 10/4/2019, ban hành Quyết định số 45/QĐ-UBND; ngày 25/4/2019, ban hành Quyết định số 45/QĐ-UBND; ngày 10/5/2019, ban hành Quyết định số 47/QĐ-UBND; ngày 25/5/2019, ban hành Quyết định số 49/QĐ-UBND; ngày 10/6/2019, ban hành Quyết định số 50/QĐ-UBND; ngày 25/6/2019, ban hành Quyết định số 52/QĐ-UBND; ngày 10/7/2019, ban hành Quyết định số 54/QĐ-UBND và ngày 25/7/2019, ban hành Quyết định số 55/QĐ-UBND đều về việc tạm thời cách ly trẻ em khỏi cha người chăm sóc trẻ em, theo đó cách ly cháu Nguyễn Trúc Q ra khỏi cha là anh Nguyễn Giang T trong thời hạn 06 tháng.

Ngày 19/4/2019, Trưởng Công phường Lê Lợi ban hành Quyết định số 01/QĐ-HBXPVPHC, có nội dung hủy bỏ Quyết định xử phạt vi phạm hành chính số 02/QĐ-XPHC ngày 18/3/2019, với lý do: *Phó trưởng Công an phường Lê Lợi ký quyết định có vi phạm pháp luật về thẩm quyền, thủ tục ban hành.*

Trong thời gian UBND phường Lê Lợi, thành phố Quy Nhơn ban hành các quyết định tạm thời cách ly trẻ em khỏi cha người chăm sóc trẻ em, thì bà Đinh Thị M khởi kiện yêu cầu Tòa án hạn chế quyền của anh Nguyễn Giang T đối với cháu Nguyễn Trúc Q với thời hạn 05 năm.

Tại Quyết định sơ thẩm giải quyết việc dân sự số 746/2019/QĐST-HNGĐ ngày 14/8/2019, Tòa án nhân dân thành phố Quy Nhơn quyết định:

Căn cứ khoản 4 Điều 29, điểm b khoản 2 Điều 35, điểm k khoản 2 Điều 39, Điều 361, Điều 367, Điều 369, Điều 370, Điều 371 và Điều 372 của Bộ luật Tố tụng dân sự; điểm a khoản 1 Điều 85, điểm a khoản 2 Điều 86, Điều 87 của Luật Hôn nhân và gia đình; điểm b khoản 1 Điều 47 và Điều 49 của Bộ luật Dân sự; khoản 3 Điều 6, điểm i khoản 1 Điều 10 của Luật Trẻ em và Điều 11 Nghị định 56/2017/NĐ-CP ngày 09/5/2017 của Chính phủ quy định chi tiết một số điều của Luật Trẻ em; điểm đ khoản 1 Điều 12, khoản 1 Điều 37 Nghị quyết số 326/2016/UBTVQH14 ngày 30/12/2016 của Ủy ban Thường vụ Quốc hội quy định về mức thu, miễn, giảm, thu nộp, quản lý và sử dụng án phí và lệ phí Tòa án.

1. Chấp nhận một phần yêu cầu giải quyết việc dân sự của bà Đinh Thị M.

Hạn chế quyền của cha là anh Nguyễn Giang T đối với con chưa thành niên là cháu Nguyễn Trúc Q, sinh ngày 30/4/2007.

2. Không cho anh Nguyễn Giang T trông nom, nuôi dưỡng, chăm sóc, giáo dục và đại diện theo pháp luật cho cháu Nguyễn Trúc Q. Thời gian hạn chế là 03 (ba) năm kể từ ngày quyết định có hiệu lực pháp luật.

3. Giao cháu Nguyễn Trúc Q cho bà Đinh Thị M trông nom, nuôi dưỡng, chăm

sóc, giáo dục trong thời gian anh T bị hạn chế. Bà Mai là người giám hộ cho cháu Q.

4. Về cấp dưỡng: Bà Đinh Thị M không yêu cầu anh T cấp dưỡng nuôi cháu Q nên Tòa không xem xét giải quyết.

5. Không chấp nhận yêu cầu của bà Đinh Thị M yêu cầu thời gian hạn chế quyền của anh T đối với cháu Q là 05 năm.

6. Không chấp nhận ý kiến của anh T đề nghị Tòa án không chấp nhận yêu cầu của bà Mai và giao cháu Q cho anh T trực tiếp trông nom, chăm sóc, nuôi dưỡng.

Ngoài ra, quyết định sơ thẩm còn quyết định về lệ phí giải quyết việc dân sự và thông báo quyền kháng cáo theo quy định của pháp luật.

- Ngày 21/8/2019, bà Đinh Thị M kháng cáo, đề nghị Tòa án cấp phúc thẩm không cho anh Nguyễn Giang T trông nom, chăm sóc, giáo dục và quản lý tài sản riêng của con và đại diện theo pháp luật cho cháu Nguyễn Trúc Q trong thời hạn 05 năm.

- Ngày 23/8/2019, anh Nguyễn Giang T kháng cáo yêu cầu hủy quyết định sơ thẩm và giao cháu Nguyễn Trúc Q cho anh trông nom, nuôi dưỡng, chăm sóc, giáo dục, cũng như đại diện theo pháp luật cho cháu Q.

Tại Quyết định phúc thẩm giải quyết việc dân sự số 18/2019/QĐPT-HNGĐ ngày 11/10/2019, Tòa án nhân dân tỉnh Bình Định quyết định:

Căn cứ điểm a khoản 3 Điều 375, khoản 4 Điều 29, điểm b khoản 2 Điều 35, điểm k khoản 2 Điều 39, các Điều 361, 367, 369, 370, 371, 372 và 373 của Bộ luật Tố tụng dân sự; điểm b khoản 1 Điều 47 và Điều 49 của Bộ luật Dân sự; điểm a khoản 1 Điều 85, điểm a khoản 2 Điều 86 và Điều 87 của Luật Hôn nhân và gia đình; khoản 3 Điều 6, điểm i khoản 1 Điều 10 của Luật Trẻ em và Điều 11 Nghị định số 56/2017/NĐ-CP ngày 09/5/2017 của Chính phủ quy định chi tiết một số điều của Luật Trẻ em.

- Không chấp nhận kháng cáo của người yêu cầu là bà Đinh Thị M và kháng cáo của người có quyền, lợi nghĩa vụ liên quan là anh Nguyễn Giang T; giữ nguyên quyết định sơ thẩm.

Tại Quyết định kháng nghị giám đốc thẩm số 03/2020/KN-HNGĐ ngày 28/7/2020, Chánh án Tòa án nhân dân cấp cao tại Đà Nẵng đề nghị Tòa án nhân dân cấp cao tại Đà Nẵng xét xử giám đốc thẩm, sửa Quyết định *phúc thẩm giải quyết việc dân sự số 18/2019/QĐPT-HNGĐ ngày 11/10/2019 của Tòa án nhân dân tỉnh Bình Định theo hướng không chấp nhận đơn yêu cầu của bà Đinh Thị M về việc hạn chế quyền của cha là anh Nguyễn Giang T đối với con chưa thành niên là cháu Nguyễn Trúc Q, sinh ngày 30/4/2007.*

Tại phiên tòa giám đốc thẩm, đại diện Viện kiểm sát nhân dân cấp cao tại Đà Nẵng đề nghị Hội đồng xét xử giám đốc thẩm chấp nhận quyết định kháng nghị của Chánh án Tòa án nhân dân cấp cao tại Đà Nẵng.

NHẬN ĐỊNH CỦA TÒA ÁN:

[1]. Tại khoản 1 Điều 85 của Luật Hôn nhân và gia đình năm 2014 quy định:

“1. Cha, mẹ bị hạn chế quyền đối với con chưa thành niên trong các trường hợp sau đây:

a) Bị kết án về một trong các tội xâm phạm tính mạng, sức khỏe, nhân phẩm, danh dự của con với lỗi cố ý hoặc có hành vi vi phạm nghĩa vụ trông nom, chăm sóc, nuôi dưỡng, giáo dục con;

b) Phá sản tài sản của con;

c) Có lối sống đồi trụy;

d) Xúi giục, ép buộc con làm những việc trái pháp luật, trái đạo đức xã hội”.

[2]. Ngày 12/3/2019, anh Nguyễn Giang T có sử dụng roi tre đánh cháu Nguyễn Trúc Q và chỉ vì hành vi dùng roi tre đánh con chưa thành niên, mà anh Nguyễn Giang T bị Công an phường Lê Lợi xử phạt hành chính và sau đó là UBND phường Lê Lợi liên tiếp ban hành các quyết định tạm thời cách ly cháu Q ra khỏi anh T (từ ngày 24/3/2019 đến ngày 06/12/2019) là không cần thiết. Mặc dù, quá trình trông nom, chăm sóc, nuôi dưỡng và giáo dục cháu Nguyễn Trúc Q, đôi lúc anh T chưa làm tròn nghĩa vụ của người cha, nhưng anh T chưa bị xử phạt hành chính về hành vi đánh đập, ngược đãi con chưa thành niên, không có hành vi vi phạm các quy định của Luật Hôn nhân và gia đình, Luật Trẻ em, nhưng Tòa án cấp sơ thẩm và Tòa án cấp phúc thẩm căn cứ kết quả chẩn đoán của Bệnh viện tâm thần tỉnh Bình Định xác định cháu Nguyễn Trúc Q bị rối loạn tương thích F43.2 thuộc nhóm bệnh liên quan đến khủng hoảng tâm lý (stress) để: “Chấp nhận yêu cầu của bà Đinh Thị M, hạn chế quyền của cha là anh Nguyễn Giang T đối với con chưa thành niên là cháu Nguyễn Trúc Q; không cho anh Nguyễn Giang T trông nom, nuôi dưỡng, chăm sóc, giáo dục và đại diện theo pháp luật cho cháu Nguyễn Trúc Q trong thời gian 03 năm” là áp dụng không đúng pháp luật và chưa đảm bảo được nguyên tắc bảo vệ quyền và nghĩa vụ của cha mẹ và con chưa thành niên.

Vì các lẽ trên;

QUYẾT ĐỊNH:

Căn cứ khoản 5 Điều 343 và Điều 347 của Bộ luật Tố tụng dân sự.

1. Chấp nhận Quyết định kháng nghị giám đốc thẩm số 03/2020/KN-HNGĐ ngày 28/7/2020 của Chánh án Tòa án nhân dân cấp cao tại Đà Nẵng.

2. Sửa một phần Quyết định phúc thẩm giải quyết việc dân sự số 18/2019/QĐPT-HNGĐ ngày 11/10/2019 của Tòa án nhân dân tỉnh Bình Định.

- Không chấp nhận đơn yêu cầu của bà Đinh Thị M về việc hạn chế quyền của cha là anh Nguyễn Giang T đối với con chưa thành niên là cháu Nguyễn Trúc Q, sinh ngày 30/4/2007.

3. Quyết định về lệ phí phúc thẩm được thực hiện theo Quyết định phúc thẩm giải quyết việc dân sự số 18/2019/QĐPT-HNGĐ ngày 11/10/2019 của Tòa án nhân dân tỉnh Bình Định.

4. Quyết định của Hội đồng giám đốc thẩm có hiệu lực pháp luật kể từ ngày ra quyết định.

Nơi nhận:

- TAND tỉnh Bình Định;
- TAND thành phố Quy Nhơn;
- TANDTC - Vụ III;
- VKSNDCC tại Đà Nẵng;
- Chi cục THA dân sự thành phố Quy Nhơn;
- Các đương sự (theo đ/chỉ);
- Lưu: Các Phòng GDKT I, HCTP, LTHS.

**TM. ỦY BAN THẨM PHÁN
THẨM PHÁN - CHỦ TỌA PHIÊN TÒA**

Phạm Việt Cường